

Raport de Eveniment

Conferință „HPV - Vaccinare și Fake News în Uniunea Europeană”

Hmelic Ana-Andreea, CSE, Studii Europene

Introducere

În decursul stagiului de practică la centrul Europe Direct am avut oportunitatea de a participa la un eveniment unic dedicat analizei modului în care informațiile eronate și narativele false influențează percepția publică vaccinării împotriva papilomavirusului.

Relevanța subiectului tratat este dată de contextul post-pandemic în care ne aflăm. Pandemia COVID-19 a evidențiat o serie de realități neplăcute cu privire la raportul dintre publicul larg și vaccinarea preventivă, scoțând la iveală puncte slabe atât la nivelul modului în care se face informarea cât și la nivelul încrederii unui cetățean de rând în instituțiile dedicate gestionării sănătății publice și în instituțiile medicale competente. Statisticile la nivel național arată o incidență alarmantă atât a mortalității cauzate de cancerul de col uterin, generat de infecția cu HPV, cât și a infecției propriu-zise. România prezintă în acest sens rate duble față de media europeană, ocupând poziția de outlier.

Astfel, evenimentul este oportun pentru aducerea în discuție a problemelor invocate, de o manieră în care să fie promovată căutarea activă de soluții prompte care să poată să salveze vieți a mii de pacienți.

Descrierea evenimentului

Organizatorii evenimentului: Serviciul Voluntar de Ambulanță Iași și Mihaela Benchea, promotor al democrației europene și director SVA Iași.

Evenimentul a avut loc în format fizic la data de 28 Martie 2026, în incinta Bibliotecii Centrale Universitare, sala B.P.Hașdeu și a avut următorii invitați:

- **Șef lucrări Dr. Chiuhodaru Mădălina** - medic primar obstetrică și ginecologie;
- **Dr. Liviu Stafie** - Director Directia de sănătate publică Iași, medic primar sănătate publică și management;
- Diaconiuc Raluca - jurnalist radio-tv.

Evenimentul și-a propus să dezbată subiecte ce țin de impactul dezinformării în spațiul Uniunii Europene și cum acest fenomen influențează deciziile de sănătate, papilomavirusul și provocările pe care le prezintă acesta pentru sănătatea publică în societatea românească, de ce este importantă vaccinarea, care sunt cele mai frecvent perpetuate informații false despre HPV, rolul mass-media și al rețelelor de socializare în combaterea fenomenului de fake-news, formele comune prin care se propagă dezinformarea, cum pot fi verificate informațiile și care sunt cele mai sigure surse cât și rolul tinerilor în combaterea dezinformării.

Fiecare invitat a avut contribuții punctuale în raport cu aspectele abordate în funcție de domeniul de expertiză.

Doamna Dr. Ciuhodaru Mădălina a adus perspectiva deosebit de necesare a medicului practician, care știe atât implicațiile diagnozei propriu-zise cu HPV, cât și manifestările dezinformării în rândul pacienților din primă sursă. În calitate de medic primar obstetrică și ginecologie, dna. Ciuhodaru a punctat cât de dăunătoare poate fi dezinformarea nu doar pentru raportul de încredere dintre medicul specialist și pacient, dar și pentru starea de sănătate a pacientului. Deciziile de sănătate luate pe bază de dezinformare au consecințe grave. Domnul Dr. Liviu Stafie în calitate de director al Direcției de Sănătate Publică din Iași a adus informații utile cu privire la starea sănătății publice în ce privește diagnoza cu HPV cât și cu privire la acțiunile întreprinse de Direcția Sănătate Publică pentru promovarea vaccinării cu HPV și pentru combaterea fenomenului de dezinformare în acest sens. Doamna jurnalistă Diaconiuc Raluca a punctat câteva realități importante cu privire la rolul mass-media în fenomenul dezinformării. De apreciat a fost faptul că doamna Diaconiuc nu s-a sfiit din a recunoaște anumite greșeli din trecut ale reprezentanților media în ce privește perpetuarea unor informații false, cu referire la pandemia COVID-19. Perspectiva jurnalistică a contribuit la diversificarea discuției și la atragerea atenției asupra importanței cooperării dintre specialiștii în domeniul sănătății, autoritățile în domeniul sănătății publice și reprezentanți mass-media pentru a asigura informarea corectă a publicului larg.

În ultimă instanță, studenții au fost încurajați să adreseze întrebări membrilor panelului.

Întrebările adresate

Întrebările adresate de mine:

- 1. Din experiența dvs. de practician în domeniu, cum se explică stigmatul atașat diagnozei cu HPV în rândul pacienților și cum poate fi combătut acesta?*

Atât doamna Dr Ciuhodaru cât și doamna Diaconiuc mi-au oferit un răspuns la această întrebare. Firul roșu în răspunsurile primite e fost faptul că combaterea stigmatului începe din interacțiunile 1 la 1. Pentru a preveni stigmatizarea diagnozei, care poate rezulta în reținerea sau reticența pacientului față de metodele de prevenție și ulterior de tratament, este necesar ca în discuțiile și interacțiunile cotidiene să avem o atitudine deschisă și marcată de sinceritate, înțelegere și compasiune. Deși stigmatul din jurul diagnozei este o marcă a culturii comunicării interpersonale despre chestiuni ce țin de sănătate, totuși ambele specialiste au fost de acord că este absolut nejustificat, neconstructiv și nu ar trebui perpetuat sub nicio formă.

Probabil contribuția care mi-a trezit cel mai mult interes a fost exemplul adus de doamna Diaconiuc cu privire la un model de emisiune produsă de un canal de televiziune din Marea Britanie, în cadrul căreia au fost aduse în prim plan experiențele unor supraviețuitori ai unei diagnoze similare cu cea adusă în discuția prin prezentul eveniment (nu îmi amintesc exact diagnoza). Doamna Diaconiuc a punctat faptul că abordarea prin care au fost aduse experiențe personale a unor pacienți a funcționat în vederea câștigării încrederii vizualizatorilor- este mult mai simplu să te încrezi în experiența de viață a unei persoane decât

în comunicatul oficial din partea unei instituții. Prin simpla încurajare a unei persoane să meargă la o procedură de screening poate fi salvată o viață de om.

2. *Cum vedeți adaptarea canalelor mass-media consacrate la noile condiții în care publicul prezintă din ce în ce mai mult interes față de rețelele SM (ternul de joc dominat de influenceri care pot propaga fake-news)?*

Ca răspuns la această întrebare, doamna Diaconic a invocat din nou modelul de emisiune al omologilor săi din Marea Britanie, reiterând faptul că acesta este un exemplu de bune practici. Mai mult, doamna jurnalistă și-a reiterat angajamentul în calitate de specialist în domeniu de a se asigura că informația pe care o transmite pe canalele de comunicare este pe deplin corectă și verificată prin colaborare directă cu autoritățile competente. Doamna Diaconiuc și-a exprimat regretul față de popularitatea anumitor profiluri de SM care perpetuează informații false și a confirmat faptul că prezența canalelor de știri pe rețelele SM este esențială pentru menținerea contactului cu publicul.

Concluzie

Evenimentul a reușit să aducă în discuție o problematică extrem de actuală, și anume relația dintre cetățean, informație și instituțiile publice competente în domeniul sănătății. Totodată, evenimentul a reprezentat o platformă facilă de comunicare și evidențiere a unor probleme sistemice care necesită intervenție promptă atât din partea autorităților cât și prin angajament de responsabilizare a cetățenilor.

Unul dintre cele mai importante aspecte ale evenimentului a fost întrunirea specialiștilor din domenii diferite dar totodată conexe în special pentru subiectul abordat. Prezența reprezentanților presei, a celor din instituțiile de sănătate publică cât și a practicanților din domeniu este esențială pentru înțelegerea tuturor fațetelor problemei. O problemă nu poate fi rezolvată decât dacă este înțeleasă din toate perspectivele posibile.

În concluzie, conferința a constituit un cadru util de reflecție asupra relației dintre informare și încrederea publicului în specialiștii în domeniul sănătății, reușind să acopere atât perspectiva emitentului informației cât și perspectiva pacientului care are nevoie de această informație pentru a putea lua o decizie corectă în vederea prevenției infecției cu virusul HPV.